

καί βαλτόνουν καί πελαγόνουν, πῶς ἐγὼ νὰ εἶμαι ἡσυχος, πῶς νὰ δημιουργήσω τέχνη, ἀφοῦ δὲν εἶναι τέχνη γύρω μου; Ἄν τώρα χρειαζόταν τέχνη, θὰ ἦταν. Γι' αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη νὰ πολεμήσουμε κείνους ποὺ μᾶς ἐπιβουλεύονται εἴτε μὲ τὰ δπλα τους εἴτε μὲ τὸν παραγινόμενο πολιτισμὸ τους. Ὁ πόλεμος θὰ μᾶς κάνει πιὸ ἀνθρώπους, θὰ μᾶς λυτρώσει καί ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς καί ἀπὸ τὸν ξεπεσμό. Ἡ εἰρήνη μᾶς χαλαρώνει καί βαλτόνουμε κάθε μέρα περισσότερο σὲ μιὰ σαπισμένη λιμνοθάλασσα.

— Τοὺς ἀγαπᾶς τοὺς Ἕλληνας.

— Τοὺς ἀγαπᾶ, ἢ δὲν τοὺς ἀγαπᾶ; Δὲν ξέρω.

Ἄπ' ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς αὐτοὺς μονάχα ἀγαπᾶ, κάποτε μὲ πάθος, κάποτε ψυχρά. Ἄλλοτε πάλι τοὺς μισῶ γιατί δὲν εἶναι τώρα ἀξιοὶ γιὰ καλύτερα ἔργα. Ἀλλὰ καί τὸ μῖσος αὐτὸ εἶναι ἀγάπη.

— Δὲν ἀξίζει νὰ τοὺς ἀγαπᾶς. Ἄν ἦταν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνας, μάλιστα. Μὰ ἐμᾶς, δὲ βλέπεις οἱ ξένοι πῶς μᾶς μισοῦν καί πῶς μᾶς κοροϊδεύουν;

(Ἀκολουθεῖ)

ΙΔΑΣ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

(Ἀπὸ τῆς «Ἀκρογιαλῆς» τοῦ Whitman)

Χαῖδι, χαῖδι, χαῖδι!

Σιμὰ στὸ κύμα γαληνὸ χαϊδεύεται ἓνα ἄλλο, καί πάλι ἓνα ἄλλο ἀκολουθεῖ, ἀγκαλιάζοντας, χαϊδεύοντας, μὰ μένα ἢ ἀγάπη μου δὲ μὲ χαϊδεύει, ἐμένα—

Χαμηλὰ κρέμεται τὸ φεγγάρι— κ' ἐπρόβαλεν ἀργά. ὦ, εἶναι ἀργόπορο— ὦ, στοχάζομαι πῶς βάρυνη, πῶς βάρυνη ἀπ' ἀγάπη, ἀπ' ἀγάπη, ὦ, τρελλὰ ἢ θάλασσα σπρώχνει τὴ γῆ μὲ ἀγάπη, μὲ ἀγάπη.

ὦ νύχτα! Δὲ βλέπω τὴν ἀγάπη μου νὰ φτερουγίζει ἐκεῖ κάτω ἀνάμεσα στὰ κύματα;

Καί τ' εἶναι τάχα τὸ μικρὸ μακρὰδὶ ποὺ μαυρολογεῖ μέσα στὸ ἄσπρο;

Δυνατὰ! Δυνατὰ! Δυνατὰ!

Δυνατὰ σὲ κράζω, ἀγάπη μου!

Ψηλὰ καί καθαρὰ τοξεύω τὴ φωνὴ μου πάνου ἀπὸ τὸ κύμα!

ὦ, πὲς μου ξέρεις ποῖός εἶν' ἐδῶ; ποῖός εἶν' ἐδῶ;

ὦ, ναί, θὰ ξέρεις, θὰν τὸ ξέρεις ποῖός εἶμαι, ἀγάπη μου.

Χαμηλὰ κρεμάμενο φεγγάρι!

Τί εἶναι ἢ μαυριδερὴ κηλίδα μέσα στὸ ἀχεροκίτρινό σου;

ὦ, εἶναι ἢ μορφή, ἢ μορφή ἀπὸ τὸ ταίρι μου!

ὦ φεγγάρι, μὴν τὸ κρατήσεις μακριὰ μου περισσότερο καιρὸ.

Γῆ! ὦ γῆ! ὦ γῆ!

Ὅθε κι ἂν γυρίσω, πιστεύω, ὦ ναί, πῶς θὰ μοῦ δώσεις πάλι

τὸ ταίρι μου, φτάνει νὰ θέλεις μόνο.

Τί τὸ πιστεύω πῶς θαμπὰ τὸ βλέπω ὅθε κι ἂν ἰδῶ.

ὦ ἀστέρια ποὺ ἀνατέλετε!

Ἴσως ἐκείνη ποὺ ἀγαπᾶ κι ἀναζητῶ θενὴ ἀνατελεῖ με κάπιο ἀπὸ τὰ σᾶς.

ὦ λαρὺγγι, ὦ τρέμουλο λαρὺγγι!

Ἦχησε καθαρότερα μέσα στὴν ἀτμοσφαῖρα, διαπέρασε τὰ δάση καί τὴ γῆ—

Τί κάπου ἀκρουμαζόμενη θὰ εἶναι γιὰ νὰ σ' ἀκούσει ἐκείνη ποὺ ἀγαπᾶ.

Ἄδειαστεῖτε τραγοῦδι!

ἔρημα ἐδῶ— νυχτερινὰ τραγοῦδι!

Τραγοῦδι ἀγάπης ἔρημη! Τραγοῦδι τοῦ θανάτου!

Τραγοῦδι κάτω ἀπὸ τὸ ἀργόπορο τὸ κίτρινο καί τὸ λεῖψ φεγγάρι.

ὦ κάτω ἀπὸ τὸ φεγγάρι τοῦτο,

ποὺ πέφτει πίσω ἀπὸ τὴ θάλασσα!

ὦ ἀπελπισμένα καί τολμηρὰ τραγοῦδι!

Μὰ σιγά! Χαμηλώστε!

Ἄλαφριά! Κι ἄς μου μωρμυρίσω μόλις—

Καί σὺ ἀκαρτέρη μιὰ στιγμὴ, βρχνουθόρυβη θάλασσα—

Τί κάπου θερρῶ πῶς ἀκουσα τὸ ταίρι μου

νὰ μοῦ ἀποκρίνεται,

τόσο λιπόθυμα— πρέπει νὰ γαληνέψω, νὰ σωπάσω γιὰ ν' ἀκούσω—

μὰ ὄχι τέλεια, τί μπορεῖ ἀμέσως νὰ μὴν ἔρθει— κείνη ποὺ ἀναζητῶ.

Ἐλα, ἀγάπη μου!

Ἐδῶ 'μαι, ἐδῶ!

Μὲ τοῦτον τὸ μακρὸμένο μοναχικὸν ἠχό, ἀναγγέλω τὸν ἐκούτο μου σὲ σένα—

Τοῦτο τὸ εὐγενικὸ κάλεσμα εἶναι γιὰ σένα, ἀγάπη μου,

γιὰ σένα!

Μὴ μπεις στὰ βρόχια ἄλλοτε!

ὦ εἶν' τὸ φύσημα τοῦ ἀγέρα— δὲν εἶναι ἢ φωνή μου—

Αὐτὸ εἶναι τὸ φτερούγισμα, τὸ φτερούγισμα τοῦ ἀφροῦ,

κ' εἶναι οἱ ἤσκιαι ἀπὸ τὰ φύλλα—

ὦ σκοτάδια! ὦ μάταια!

Κ' εἶμαι τόσο ἄρρωστος, καί τόσο εἶμαι θλιμένος.

ὦ σταράτο κλώνι τούρκου πλάι στὸ φεγγάρι, ποὺ πέφτει

μέσα στὴ θάλασσα!

ὦ τρεμουλιαστὸ ἀντιφέγγισμα μέσα στὴ θάλασσα!

ὦ λαρὺγγι! ὦ χτυποκάρδι τῆς καρδιάς!

ὦ σύμπαν— κ' ἐγὼ τραγουδῶ μάταια, μάταια ἐλγνύχτα!

Ἄκόμα μουρμουρίζω, μουρμουρίζω ἀκόμα!

ὦ μουρμουρητὰ— σεις τὰ ἴδια μὲ κάνετε νὰ τραγουδῶ.

Καί δὲν ἤξερω τὸ γιατί.

ὦ περασμένα! ὦ ζωὴ! ὦ τραγοῦδι χαρᾶς!

Στὸν ἀγέρα, στὰ δάση— ἀπάνω ἀπὸ τοὺς κάμπους— ἄγαπημένα! ἄγαπημένα! ἀγαπημένα! ἀγαπημένα!

Μὰ ἢ ἀγάπη μου ποτὲ πλεόν, ποτὲ πλεόν μαζί μου!

Ποτὲ πλεόν ἐμεῖς τὰ δυὸ μαζί!

ΣΥΝΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ

Π. Σ. ΔΕΛΤΑ

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

— ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ (μὲ εἰκόνες τοῦ κ. Ν. Λύτρα).

— Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑΣ (μὲ εἰκόνες τῆς Κας Σοφίας Λασκαρίδη).

Τυπώθηκε στὴ Λόντρα, σὲ διαλεχτὸ χαρτὶ καί εἶναι καλλιτεχνικὰ δεμένο.

Πουλιέται στὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἐστίας» δρ. 3, 50.

Πόθω δάμεισα παιδὸς βραδύναν δὲ Ἄφροδίταν.

— Χρυσούλα! ἀκουσε!

Φώναξε ὁ Ὀρέστης περίφοβα ἀπλώνοντας τὰ χέρια του πίσω στὴ βουή καί τὸ θροητὸ ποὺ ἔκανε σὺδεντρο καί σὺψυχο τὸ δάσος.

— Ἀκουσε! ὄλα ζοῦνε. Δὲ φοβάσαι; Δὲ λυπάσαι τὴ ζωὴ μας ποὺ πέρασε χαμένη; Ἀκουσε.. Ἄν σκύψω χάμω στὴ γῆ, θ' ἀκούσομε τὰ σκουλίκια πῶς σέρνουνται καί φιλιθύνται, θ' ἀκούσομε τὰ μπουμπούκια τὰ ρόδα ποὺ σκούνε ν' ἀνοίγουνε καί πέρα μακριὰ θ' ἀκούσομε νὰ πετιέται ἀπὸ χιλιάδες κρεβάτια τὸ τρίξιμο ποὺ κάνουν τὰ ἀγουραβυζιά τῶν παρθένων, τὴ νύχτα ὅταν ὠριμάζουν. Φοβοῦμαι!.. Ὅλα ζοῦνε.. Δὲ φοβάσαι, σὺ, Χρυσούλα, δὲ φοβάσαι;

Κ' ἢ Χρυσούλα ἀνατρίχιαζε.

— Φεύγομε! φεύγομε!

Πόσο εἶχε χλωμιάσει κ' ἐξαντληθεῖ! Τὰ χέρια της εἶχαν γίνε μιὰ γραμμὴ ὠχρότατη— ἓνα σκίσιμο ποὺ δὲ βγάξει αἷμα. Τὰ χέρια της τὰ τρυποῦσε τὸ εἶδος σὰ νᾶτανε καμωμένα ἀπὸ διάφανο

σεντέφι. Φοροῦσε μαδιὰ φορέματα καλοκαιρινὰ κ' ἓνα καπελο πλατύγυρο μὲ φαρδιὰς γύρω μαδιὰς ταντέλες καί περπατοῦσε, κουνώντας ἀνάερα τὸ κορμί της κ' ἢ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου πιανότανε μὴν τύχει μιὰ στιγμὴ καί σπάσει: καί γίνε χίλια κομμάτια σκοντάφτοντας σὲ κανένα τοῦ δρόμου πετραδάκι.

— Κρυνέεις, τῆς ἔλεγε τὴν Ὀρέστης κυττάζοντας τὴν ἀνῆσυχος..

— Ναί.. ναί.

— Νὰ σοῦ ρῆξω τὸ πανωφόρι σου;

— Ναί..

Καί σωπάσκανε πάλι. Ἡ Χρυσούλα ἔσφιγγε τὰ χεῖλιά της, σὰ νὰ ποιοῦσε καί δὲν ἤθελε νὰ τὸ παῖ κ' ἔσκυφε κάτω τὸ κεφάλι σὰ νὰ μὴν εἶχε πιά ὁ λεπτότερος λαίμος της τὴ δύναμη νὰ τὸ ἀναβαστάζη.

Κι ὁ Ὀρέστης δίπλα της προσπαθοῦσε ν' ἀλλοσοδέση τὸν πυρετὸ του.

Γιατί νὰ πᾶνε στὴν ἐξοχὴ νὰ δοῦνε δάση καί βουνα; γιατί; Ἄνω-κάτω γίνηκε πάλι ἢ ψυχὴ του.. Μιὰ παράξενη πίκρα ἀτσαλόνηγυ καρφώθηκε ἀπάνω στὴν καρδιά του, θρηνολογώντας τῆς μυρολοῖτικὰ τὸν ἀναπόφευγο ἐρχομὸ τοῦ θανάτου. Ποτὲ

ἢ ζωὴ δὲν τοῦ εἶναι τόσο ζεστή. Καί ποτὲ τὰ χέρια του τόσο ἀδύνατα νὰ τὴν ἀδράξουνε καί νὰ τὴ χαροῦνε..

— Εἶδες, Χρυσούλα, εἶδες; Πέει πιά.. Ἡ ψυχὴ μας ξενιτισμένη ἀπὸ τὴς μαρτυρῆτικες ἐλπίδες τῆς αἰώνιας ζωῆς δὲν μπορεῖ πιά ἀντρίκια ν' ἀντικρῆ τὸν ἥλιο καί τὰ σπαρτὰ καί νὰ τὰ χαρεῖ γιατί πίσω καί μπροστὰ καί γύρω της ὄλο καί καθμέρη σμίγγεται καί στενεύει ὁ μαῦρος κύκλος τοῦ αἰώνιου Γκρεμοῦ. Ἐγὼ ὅσο κι ἂν φωνάζω κι ἂν δοξολογῶ τὴ ζωὴ καί τὴ ἄρση καί τὴ χαρὰ, νοιώθω πάντα στὰ ἔγνια τῶν ἀγίων τοῦ εἶναι μου τὸ σπαρταχτικὸ τίνχημα τῆς ἀγανάκτησης καί τῆς ὀδύνης μιὰς ψυχῆς δύσμοιρης ποὺ δὲν μπορεῖ ποτὲ τῆς νὰ πρηγορηθεῖ πῶς θᾶρθῃ μέρη νὰ μὴ χαίρεται πιά τὸ φῶς καί τὴ ζεστοκρέβατη ζωὴ..

Κι ὄλα τᾶλλα τὰ φαινόμενα τῆς ἐπιπόλαιης ζωῆς ποὺ πηγαίνουν κ' ἔρχονται καί πλένε στὴν ἐπιφάνεια τῆς ὑπαρξῆς, παίρνουν γιὰ μὲ τὴ μάσκα τοῦ ἀσίμαντου καί κωμικοῦ. Εἶναι σὰ νὰ σ' ἔχουν καταδικασμένο σὲ θάνατο, καί σκέφτεσαι τὴν παρὰ μὴν τῆς κατατόμησης, μὲ ἀγωνία γιὰ τὸ χρώμα τῆς γραβάτας ποὺ θὰ βάλῃς!..

Προσπάθησε νὰ γελάση μὰ δὲν τὸ κατόρθωσε.

Ο "ΝΟΥΜΑΣ,"

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Για την Ελλάδα και την Κρήτη δρ. 10

Για το Εξωτερικό δρ. χρ. 12 1/2

Για τις επαρχίες δεχόμαστε και τριμηνες (3 δρ. την τριμηνία) συνδρομές.

Κανένας δε γράφεται συνδρομητής ή δε στείλει μπροστά τη συνδρομή του.

20 λεπτά το φύλλο λεπτά 20

Τα περασμένα φύλλα του Νουμά πουλιούνται στο γραφείο μας στη διπλή τιμή.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στα κιάκια (Σύνταγμα, 'Ομόνοια 'Εθν. Τράπεζα 'Υπ. Οικονομικών, Σταθμός Τροχόδρομου ('Ακαδημία), Βουλή, Σταθμός υπόγειου Σιδηρόδρομου 'Ομόνοια), στο κιάκι Γιαννοπούλου (Χαυτεία), στα βιβλιοπωλεία 'Εστίας Γ. Κολάρου και Σακέτου (άντικρυ στη Βουλή).

Στην Κέρκυρα, Πάτρα και Βόλο, στα Πρακτορεία των 'Εφημερίδων, στον Πύργο στο βιβλιοπωλείο του κ. Κ. Βαρουξή.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Διαλύεται ή όχι; — Τί θα πούν — 'Ο πολύτιμος καιρός μας! — Το φινάλε.

* ΔΥΟ διάδοδες κυκλοφορούν τούτες τις μέρες. Πώς διαλύεται ο Στρ. Σύνδεσμος και πώς δε διαλύεται. Ποιά από τις δυο είναι αληθινή, δεν ξέρουμε. Τουτό μόνο ξέρουμε πως η πρώτη διάδοση θα βγήκε από κείνους που χουνε σφύερο να διαλυθεί ο Σύνδεσμος, και η δεύτερη από κείνους που χουνε σφύερο να μη διαλυθεί.

Γιατί όπως όλα στον τόπο μας, έτσι κι ο Στρ. Σύνδεσμος σιγά σιγά δεν μπορούσε παρά να ξεπέσει σε ζήτημα προσωπικό για να τον μεταχειριστεί ο ένας κι ο άλλος ανάλογα με τις ιδιαίτερες δουλιές τους. 'Υπάρχουν σήμερα πολλοί τριγύρω μας που στρέγουν και βλογούνε τη σημερινή κατάσταση για να κερδίσουν τον πόντο τους και υπάρχουν κι άλλοι που λαχταρούν να ξαναγυρίσουν τα πράματα στην πρώτη τους, την παλιά κατάσταση, για να ξαναρχίσουν να κολοασταίνουν, καθώς πρώτα.

Κι ανάμεσα στα δυο αυτά συφροντολογικά στρατόπεδα στέκεται ο μεγάλος ο κηφήνας, ο Λαός, που, έτσι άμορφωτος κι αλώπητος καθώς είναι, χάρητι ανεξέταστα ό,τι του δόσουνε και ξεμουρλαίνεται σήμερα με τούτη τη γνώμη, για να ξεμουρλαθεί αύριο με την αντίθετη.

Μόνο μια Κοινή Γνώμη, μορφωμένη και φωτισμένη, θα μας εδειχνε σήμερα το δρόμο που μας συφέρνει να κολοουθήσουμε. Μα ποιός φρόντισε ποτέ να μορφώσει στον τόπο μας μια τέτια Κοινή Γνώμη; Ποιός τους συφέρνει;

*

ΩΣΤΟΣΟ, ή ρωτάτε και τη δική μας τη γνώμη, πρέπει να ζήσει ακόμα για λίγο καιρό ο περίφημος αυτός «Σύνδεσμος», και μ' όλη την ψευδοπανίσταση που κάμαμε, μα και για έναν άλλο σημαντικότερο λόγο που αναφέρεται χμεσώτερη στο στρατό. Δηλ. ή δικλυσή: σήμερα ή Σύνδεσμος, θάχει το δικαίωμα να πει ή καθένας πως ήλλο λόγο δεν είχε ή λεγόμενη επανάσταση του περασμένου Τριμηνητή προά να διώξει τους Πρίγκηπες από το στρατό και να μας σκαρώσει έφτά καινούριους στρατηγούς.

Και τότε, ήλοιμονο, το «'Ανάγκη ειλικρινείας» θάρχηνησει να συζητούμε: στους δρόμους και να ζητοπίσει το «Πάρε πόδι!»

*

Η **ΙΔΕΑ** της 'Εθνοσυνέλευσης δε φαίνεται να ναυάγησε ολοσπίλου. 'Ακόμα συζητείται στον τόπο κι ακόμα, λένε, υπάρχουν ήλπίδες να την δούμε και καλύτερη γρήγορα. Το περίεργο είναι και τούτο: πως πολλοί ενώ από τη μια μεριά τη θέλουν την 'Εθνοσυνέλευση, από την ήλλη φοβούνται πως θα χάσουμε πολύτιμο καιρό με δούτηνε, σήμερα μάλλον που και δευτερόλεπτο δεν πρέπει να φέρνουμε να χάνεται δίχως να γίνεται δουλιά.

Στα 1886 — για να θυμηθούμε λίγο και την ιστορία — ότα μια φημερίδα 'Αθηναϊκή, ή «Χρόνος των 'Αθηνών», του κ. Δούνη, είχε σκαώσει για σηκία του πολιτικού την 'Εθνοσυνέλευση και ρωτούσε κάθε μέρα στερεούτυπα «'Εχουμε ήνάγκη ήθνικής συνελύσεως;», ήλλοι κορόδευαν τον κ. Δούνη κι ήλλοι του λέγανε σοβαρά πως μπορεί να χουμε μια τέτια ήνάγκη, μα δεν χουμε και καιρό να χάνουμε σε ήγρονε συζητήσεις.

Είπατε πως σοβαρή δουλιε ήγινε μέσα στα είκοσι τέσσερα (24) χρόνια που πέρασαν από τότε. Φοβούμαστε μήπως ή ίδια σοβαρή δουλιε γίνει κ' ίσαμε τα 1934.

*

ΚΑΙ ύστερ' απ' όλη αυτά, μαθεύτηκε ξαφνικά την Πέμπτη πως ή Κυβέρνηση μας ήρνε χρόνια και πως θα σκαματιστεί ήλλη Κυβέρνηση, ήπερσιακή, για να φέρει την 'Εθνοσυνέλευση.

Τό άπείτησε, λένε, τούτο ή Στρ. Σύνδεσμος. 'Αρα ή Στρ. Σύνδεσμος ζει και βασιλεύει, ήρα ή επανάσταση χκολοουθεί, ήρα κανείς δεν μπορεί να ξέρει τί θα γεννησ' ή αύριανή και σε τί νερά θ' ήρμενίσουμε.

ΓΚΡΕΜΟΣ

«'Ο λαχταρόπλαστε γερεμέ, με τ' άνοιγμένα στήθια
Τά σκοτεινά κι ήνήμαγα και τά κρυφά νερά
Που βράζουνε άνίδωτα στα μυστικά σου βύθια
Σάν λάμιας στοιχειογέννητης ήχόρατη καρδιά,

Ποιά μούρα σ' ήλυπήθηκε και γίνηκε το θάμμα
Μέσα σου όριο λούλουδο να γεννηθί ήλιό;
Κρυφή ποιά μούρα ταίριασε τρέμο και φως άντάμα,
Κόλαση και χαμόγελο, χαμόγελο γλυκό;

Θά ζήση τάχα να χαρή, τάχα θά μεγαλώση
Νά σου σκορπίση σπλαχνικά και μωρουδιά και φως;
'Η θά το πνίξη ή σκοτεινά, ή τρέμος θά το λυώση
και παγωμένος θά σβυστή στα βάθια σου ή άνθος;..

ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΔΙΠΛΑ

ΤΑ ΣΑΒΑΤΟΒΡΑΔΑ ΤΟΥ 'ΝΟΥΜΑ,

Τό περασμένο Σαβατόβραδο γιομάτο πάμ, καθώς πάντα, τό γραφείο του «Νουμά». 'Ο συνάδερος κ. Κουντουράς (Μίλιος Δέσσης) μας διάβασε τό δραματάκι του «'Ο ήρωστος» που τάκουσε με με προσή και στο τέλος είπαμε ή καθένας, έτσι πρόχειρα και φιλικά, την κρισιούλα μας. 'Ο κ. Κωστής Παλαμάς, μιλώντας μας για τό δραματάκι που διβήστηκε, πλάτυνε την κουβέντα του και μας μίλησε γενικώτερα για τό δράμα και για τό θέατρο. 'Η κουβέντα του Πουιτη μας ήγινε μια διαλεχτή πνευματική ήπόλαση.

Τώρα καρτερούμε τους νέους μας. 'Οποιος έχει ήπιτοτα να μας διαβάσει, ποιήμα, ήγήμα κτλ. ή χρεχεται λύτερα τα Σαβατόβραδα στα γραφεία του «Νουμά» να μας τό διαβάσει. Θά προτείνομε και κάτι ήλλο: Οι νέοι που σιέκουνε στο «Νουμά» και για ή τύπωμα, καλύτερα να μας τό φέρουν οι ήδιοι τα Σαβατόβραδα και να μας τό διαβάζουν. Οι πολλοί πάντα κρίνουν καλύτερα από τον ήνανε.

*'Ωστόσο κείνο που πρέπει όλοι μας να χαλοχώνουμε είναι πως τα «Σαβατόβραδα του Νουμά» δεν χουν τον ήπο «ήκοιολογική διάλεξη» που ή «φιλικής συντροφιάς» όπου μπορεί ή καθένας να διαβάσει, να κουβεντιάσει, ήκόμα και να χαμουρηθεί — όπως στα παλιά τα χρόνια, πάνου στο γραφείο

και τό πονεμένο γέλιο φάνηκε σαν ήλάκκισος λυγμός.

— Σώπα, 'Ορέστη μου, μή λές τέτοιχ λόγια.. Σώπα..

Πηγαίνανε κάτω από τα δέντρα και του ήγκάλιασε τη μέση και του μιλούσε σιγά σιγά. Και περπατούσανε κ' οι δυο κουρασμένοι.

— Βλέπεις, Χρυσούλα, όταν δε κανείς έτοι κατάστηθα την ήληθινή ζωή μέσα στο δάσος, στον ήλιο, στα βουνά, δεν μπορεί προά ν' ήηθείση τη ζωή των ήνθρώπων και ήνθρωπικών, για τα ταπεινά τους όνειρα και τις φασουλιστικές φιλοδοξίες. Τό να γενείς πλούσιος, ήκυργός, μεγάλος, τό να παθήνεις δυο ήρες ή είκοσι χρόνια πρωτήτερα ή ύστερότερα, όλα αυτά, σπουδαιότατα για τους ήπιόλαιους, τί σηκασία χουνε για ένα μέτωπο που ήνοσε και σκί ζεται; Και για αυτό όταν μ' ήρωτούν, πότε για ήξέτασε; κ' ήγω ήποκρίνομαι σοβαρότατος (πως μπορεί, πως μπορώ και δε με συνεπαίρνουν χάρου τα κλάματα τα κωμικά ή τα σπαραχτικώτατα γέλια μέσα στη μέση του δρόμου!), χμογελώ με τό τάμ! τάμ! αυτό, που παίζουμε τ' ήδεια νταούλια της «πραχτικής» ζωής, ήίλοντας να πνίξουν τάχατε τό αιώνη σιγαλινό μωρολό; της ήγιάτρευτης

ψυχής μου..

Κι ή 'Ορέστης χωρίς να τό θέλει, χωρίς να προφτάσει να κρατηθεί, ήξέπασε σε γέλιο τρομαχτικό. 'Η Χρυσούλα φοβισμένη στράφηκε..

— 'Ορέστη! τί χεις; τί χεις;
Αυτές τις μέρες ή 'Ορέστης τη φόβιζε με την ή φρημαδα του και τα γέλια του τα χφαρνικά..

— Τί χεις; τί χεις, ήγάπη μου;
— Τίποτα, Χρυσούλα, τίποτα.. Κάτι θυμήθηκα άστείο.. Θυμάσαι τό σήχο του 'Ερωτόκριτου

«Ποιά στρατά να κρατεί κανείς; και ποιάν όδο να πάρει;» 'Ε, δεν είναι άστείο; γιατί δε γελάς; Μα είναι άστείο, γιατί δε γελάς;

— Σώπα! σώπα!
(«'Ω! πότε να φτάσωμε σπίτι! πότε να φτάσωμε σπίτι!»)

Δέ μιλήσανε πιά. Μπήκανε στο βκποράκι και γυρίσανε πίσω..

Μια για ήρθε και ήθεσε ήπέναντι της Χρυσούλας. Ζαρωμένη, ήγρια, με μουστάκια χκούτρηχου ήρήθου και με χέρια μαύρα ψημένα στον ήλιο και στις πλύσεις. Κι από τα χερσώτατα αυτά ή Χρυσούλα ήβλεπε δυο όμορφώτατα ρόδα να προβαίνουσε σε κάθε άναπνοή της γριάς τρέμανε, λές και φοβότανε, σε δυο παιδάκια, σαν τις δυο ήρχνές στα χέρια της γριάς Φροσάρ. 'Η Χρυσούλα τα λυπήθηκε, ή καρδιά της πόνεσε και χαμήλωσε στην 'Ορέστη και τον παρακάλεσε να της τ' ήγοράσει..

— Εύχαριστώ, παιδί μου.. είπε στον 'Ορέστη ή γριά. Τά ήτε για την ήρωστη; Κ' ήδειξε τη Χρυσούλα.

Κι αυτή δεν άκουσε τίποτα. Πήρε χαρούμενη τα ρόδα, τύλιξε τα λίκια τους στο μεταξωτό της μαντηλάκι και χαμήλωσε λίγο τό κεφάλι στη γριά για να την εύχαριστήσει. Κ' ή γριά κωμικώτατη ήσκυψε τον κορμό της ήλο, κρατώντας δυνατά με τα βρώμικα χέρια της τα γόνατά της κι ήνοιξε τό στόμα της και φανήκανε τα γούλα της με δυο ήπεινάρικα ήκόμα σάπια δόντια και για ν' ήποδώσει τό χαιρετισμό της Χρυσούλας, χαμογέλασε (— σπήλιος μαύρος κι ήκάθαρτος τό στόμα της με δυο ήσπικίτρινες πέτρες στην είσοδο).

(—'Ω! πότε να φτάσωμε σπίτι! πότε να φτάσωμε σπίτι!)

'Ολη τη νύχτα δεν ήκλεισε μάτι ή Χρυσούλα.